

Lausunto alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Kaupunginhallitus 15.12.2025 § 285
684/14.02.00.00/2025

Valmistelija

Kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala 11.12.2025

Valtiovarainministeriö selvittää alueellisen matkailijaveron toteuttamisedellytyksiä ja pyytää lausuntoa aiheesta 10.12.2025 tulleella lausuntopyynnöllä. Vastausaika päättyy 25.1.2026.

Matkailijavero tarkoittaa yleensä lyhytaikaisen majoittumisen yhteydessä maksettavaa veroa tai maksua. Vastaavia majoittumiseen liittyviä ja matkailijoilta kerättäviä maksuja tai veroja on käytössä monissa Euroopan unionin jäsenmaissa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus on kevään 2025 puoliväliriihessä päättänyt Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien strategisten toimenpiteiden käynnistämisestä. Osana tätä hallitus on päättänyt, että alueellisena kokeiluna toteutetaan lakiin perustuva matkailuvero eli matkailijamaksu toteuttamisedellytysten selvittämisen jälkeen. Selvityksessä tulee huomioida oikeudelliset edellytykset ja muut lainsäädännölliset sekä kuntataloudelliset kysymykset. Vastaava toimenpidekirjaus sisältyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti valtioneuvoston kanslian johdolla valmistelemaan ja vuonna 2024 käynnistyneeseen Pohjoisen Suomen ohjelmaan. Toimenpide koskee kestävän matkailun edistämistä, joka on Suomen matkailustrategian mukaan yksi Suomen matkailun kehittämistavoitteista.

Suomessa alueellinen matkailijavero olisi perustuslailliselta luonteeltaan vero, koska se ei ole korvaus tietyistä palvelusta tai edusta ja se on maksajalleen pakollinen. Perustuslain 81 §:n mukaan verosta on säädettävä lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Lailla säätämisen vaatimus koskee myös kokeiluluonteista veroa. Alueellisen matkailijaveron kokeilu edellyttää siis uuden verolainsäädännön valmistelua kuten myös sitä, että veron kantamiselle luodaan tekninen järjestelmä.

Kuulemisen kautta kartoitetaan etenkin kuntien ja matkailualan sidosryhmien näkemyksiä siitä, minkälaisia tavoitteita alueelliselle matkailijaverolle voidaan asettaa ja minkälainen veromalli toteuttaisi parhaiten tavoitteita. Kyselyn tarkoituksena on muodostaa käsitys siitä, miten laajasti matkailijaveron käyttöönotosta ollaan kiinnostuneita sekä minkälaisia näkökulmia alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon liittyy.

Valtiovarainministeriön vero-osastolta saadun tiedon mukaan aloite matkailijaveron valmisteluun on tullut taustaosiossa mainitusta edellä selostusta kirjauksesta. Valmistelussa lähtökohtana kuitenkin matkailijavero, joka kansallisen puitelainsäädännön perusteella olisi otettavissa käyttöön missä tahansa Suomen kunnassa, jos kunta näin haluaisi. Tästä syystä lausuntopyyntö on lähetetty kaikille Suomen kunnille.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus

Kauhavan kaupunki esittää lausuntonaan alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta seuraavaa:

Kauhava on Etelä-Pohjanmaan merkittävimpiä matkailu- ja tapahtumakuntia. Matkailijoita alueelle houkuttelevat kärkekohteet ja kansallisesti merkittävät tapahtumat, minkä vuoksi matkailuun kohdistuvilla rakenteellisilla ratkaisulla on suuri merkitys elinkeinorakenteelle ja työpaikoille.

Matkailun vaikutukset heijastuvat laajasti majoitustoiminnasta ravintola-alan, ohjelmapalveluihin, vähittäiskauppaan ja muuhun palvelu- ja tapahtumatuotantoon sekä sitä kautta koko kunnan elinvoimaan. Yöpymismäärät Kauhavalla ovat viime vuosina olleet korkeita, suurimmillaan ennen koronaa 145.300 yöpymistä vuodessa.

Kauhavan kaupunki toteaa, että alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulee selvittää perusteellisesti veron elinkeinopoliittiset vaikutukset sekä mahdollisen veron vaikutus majoitus- ja matkailualan investointihalukkuuteen.

Keskeistä on, että kunnille annetaan täysi harkintavalta veron käyttöönotosta ja soveltamistavasta. Kunnilla tulee olla esimerkiksi mahdollisuus päättää, onko vero ympärivuotinen vai sesonkikohtainen. Veromallin ei tule heikentää Kauhavan asemaa tapahtuma- ja matkailukaupunkina eikä heikentää paikallisen yrityskehityksen toimintaedellytyksiä.

Kauhavan kaupunki korostaa, että matkailijaveron on elinkeinopoliittinen kysymys. Uusi matkailijaveron voi nostaa majoituksen kokonaishintaa ja siten vähentää kysyntää ja alueen matkailun vetovoimaa erityisesti hinnalle herkissä asiakasryhmissä. Sesonki- ja tapahtumamatkailussa, jossa kysyntä keskittyy muutamille viikoille vuodessa, pienikin hinnannousu vaikuttaa ratkaisevasti yöpymispäätöksiin. Lisäksi kilpailutilanne muodostuu epäedulliseksi niissä kunnissa, jotka ottavat veron käyttöön. Matkailijaverolla voi olla vaikutuksia myös yritysten investointipäätöksiin ja halukkuuteen kasvattaa majoituskapasiteettia.

Kärkekohteiden ohella valtaosa Kauhavan matkailu- ja majoitusyrityksistä on pieniä ja keskisuuria toimijoita, joten on tärkeää, ettei matkailijaveron lisää hallinnollista taakkaa kohtuuttomasti tai johda tilanteeseen, jossa yritykset joutuvat kantamaan suhteettoman vastuun järjestelmästä. Veron tulee kohdistua tasapuolisesti myös alustatalouden toimijoihin (esim. Airbnb, Booking), jotta kilpailuneutraliteetti toteutuu.

Veromallin valmistelussa on tärkeää arvioida sen vaikutuksia alueelliseen kilpailuasetelmaan ja pohtia, tarvitaanko valtakunnallista ohjeistusta tai malleja, jotka tukevat kuntien välistä yhteistyötä ja ehkäisevät kilpailun vääristymistä.

Kauhavan kaupunki suhtautuu matkailijaveron varauksellisesti. Alueen matkailutoimijoiden alustavissa kommentteissa on tuotu esiin huoli siitä, että matkailijaveron voi muodostaa lisäesteen asiakasvirtojen kasvulle erityisesti Etelä-Pohjanmaan kaltaisilla alueilla, joissa matkailu on merkittävä työllistäjä ja osa elinkeinorakennetta. Palautteen mukaan matkailualan kokonaisverorasitus on jo nykyisellään huomattava, ja uuden veron käyttöönotto saattaisi heikentää toimialan kilpailukykyä, kysyntää sekä investointihalukkuutta. Näiden näkökulmien vuoksi Kauhavan kaupunki pitää tärkeänä, että veromallin vaikutukset arvioidaan perusteellisesti ennen päätöksiä.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.

Lisätietoja

Kehitysjohtaja Juha-Martti Kuoppala, puh. 040 553 0354,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
